

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztői szállítás:

Széchenyi-tér, a hidkaputól kimenet balra a 24. sz. alatti ház emeletében.

Kiadó hivatal:

Középütcza, Stein J. könyvkereskedése.

Hirdetési ár: 5 hasábol, garmond sorért 1-szor 7 kr., 2-szor 6 kr., 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek Bécsben Oppellik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) és Haasensteint és Voglernél (Wollzeile 9. sz.).

Nyilttéri: cikkek sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltek.

Megjelen e lap hetenkint háromszor, u. m.

kedden, csütörtökön és szombaton délelőn.

Előfizetési ár:

egész évre 12 frt, félre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Kolozsvár, aug. 22. 1867.

Közgyűléseinken s irodalmunk terén panaszkodunk a törvényellenesen alakult főtörvényeszek, az idegen processualis rendszer s a reánk erőszakolt külföldi anyagi törvényeknek, főként összekötésainkat mélyen sértő szabályai ellen. A mint már értesültünk, e részben a gyógyír, a menüire palliatív minőségben lehet, megérkezendő, a miniszterium Erdély legfőbb bíróságát kinevezendő s a septemvirátushoz csatolva, az új processualis rendszer már készen van, s talán pár hét múlva az országgyűlés elé terjesztetik, az anyagi törvényekből a magyar institutiók jellemével ellenkező rendszabályok kitörölése s a magyar jogeszmék helyreállítása céljából, a mint tudom, királyi biztos úr a kormányzóság tagjaival kidolgoztatott egy munkát, mely a miniszteriumhoz fel van terjesztve, s így remélünk lehet e részbeni aggodalmunk némi eloszlatását.

Hanem mindez még csak egy kis agózatja bajaink polypjának. Beszéltem már a másik égető szükségéről, az urbéri törvények tisztázásának, urbéri törvényeszek sűrűsödésének felállítását által leendő gyorsításáról, mintán a megyei törvényeszek s királyi táblán oly halomra gyűltek az urbéri perek, hogy a mint egy átiratból volt alkalmam tapasztalni, még törvényeszeinken sok helyett az 1861-ben föladvott perekre most teszik az első lépést. Ily elfoglalt közegekkel két évtized alatt sem jöved e kérdés tisztába, már pedig ennek tisztázata az anyagi téren Erdély életkérdése.

És még az urbéri székek felállításán kívül mennyi rendbehozandó kérdés van e téren is. Schmerling rendszer szándékátok arra látszott törekedni, hogy e kérdés tisztázatlansága által folyvást fenntartsa a volt jobbágyság földesúr közötti viszályt, s még hagyján, ha e merész játék oly borzasztó anyagi áldozattal nem járt volna, hogy az alig 30 milliónyi eredeti urbéri kárpótlást az el nem látás miatt évtizedeken növe kamathátralékokkal csaknem háromakörára nevelve, nem sujtotta volna az ország nyakára.

Olvasóink legnagyobb részének alig van tudomása arról, hogy ez ügy mily lelkiismeretlenséggel volt berendezve; mintha minden szándékosan arra lett volna számítva, hogy annak lebonyolítása minél több akadályba ütközzék, s minél hosszadalmasabb legyen.

Beláthatjuk azonnal azt, ha az organismust megvizsgáljuk, a mit valóban alig lehet nem humoristicus tollal írni le, s valóban kedvem volna falusi diplomatákat szólatatni meg, a mint 50 esztendő kocsiján nagy rezes hámbaiba fogott öreg lovaival megindul községről községre, hogy urbéri papirjait e nagy chaosból kihajhazza.

Nem levén kedvünk a humorra, megpróbáljuk komolyan beszélni el ezen organismust, ezen Ponczisztól Pilátusra utasító bureaucratikus berendezést, s ezen örök lótasfutást a vidék, s Kolozsvár és Szeben között, hogy lássa a kis falusi nemes birtokos, mennyi bürczölődésen megy át 50—60 forintnyi kárpótlása, melyhez húsz év után még maig sem jutott hozzá.

Öt közeg van az ország különböző részeiben szétszórva, melyen, mint a vetellő az osztorván, jár keresztül-kasul a kárpótlási kérdés.

Vannak kiküldve verificáló bizottmányok, hat elnök, hét segédnök, s mindenik mellett talán két segédhivatalnok; kik a partiummal együtt befoglalva Erdélyt, tizenegy bizottmányt alakítva járnak faluról falura, hogy a jobbágyság birtokait bejelentett tenutumokat a helyszínen a catastralis munkálatokkal összehasonlítva kimondanák, ha több-e, vagy kevesebb jelentett be.

Ezen bizottmányok tagjainak 1200, 900 és 600 frtnyi állandó fizetésük; de e mellett 3—2 és 1 frtnyi napidíjok s e mellett fuvardíjak van. Hogy jövedelmüket mindinkább a napidíjakra fektessék s így minél lassabban dolgozzanak, a Nádasdi-kormány azon clausulával nevezte ki őket hivatalaikba, hogy hivatalos állásuk azonnal a letisztázás után megszűnik és ezen szolgálatuk miatt további hivatalos alkalmazást nem követelhetnek. Mitán az, ki valami hivatást keres, azt nem

örömet hagyja el; rendkívüli buzgalom kellett egy ily hivatalnoktól, hogy ily záradékkal az ügyet siettesse.

Ezen czirkászó bizottmányok napidíjainak forciozását nevelte azon körülmény is, hogy igen sok ellátatlan urbéri pör levén; ők oly tárgyat, a mely pör alatt volt, ki nem tisztázhattak, s így egy községhben többször elfuvaroztatának magukat, s többször vehettek napidíjt a szerint, a mint a törvényeszek hébe-korba egy-egy urbéri pört elítéltek.

A mikor így valamely telket verificáltak, felküldék munkálatjukat Kolozsvárra az alapigazgatósághoz, melynek elnöke a gubernium alelnöke, alelnöke egy gub. tanácsos, bírójá két gub. tanácsos, referense egy catastralis hivatalnok, s volt még két concipista s irnokok. Ez utóbbiak kinevezésében szintén benne van azon késleltető záradék, a mit fenn említett.

A bizottmánytól feljött munkát ment a referens kezére, ki a catasterrel összehasonlítást megtette, onnan ment egyik concipistához, ki megvizsgálta: nincs-e valaki praenotálva, mint követelő? a másik megvizsgálta: volt-e már kárpótlási előleg adva reá. Azután megvizsgálták még: a kormány biztos, a ki volt az ideig a földbirtokosokat megnyuzni kívánó Thieman, megvizsgálta az alelnök, azután a plenum consiliumba vitették.

Az így megvizsgált munkát kiadták az expediturának, ez elküldé Kolozsvárról Szebenbe, az állam számvevőségéhez, hogy számítsa ki, hogy a kitisztázott tenutuma mennyi kárpótlás kell; itt megint kézzel-kézzel ment, míg hetek hónapok múlva kitisztázták; akkor visszaküldötték Kolozsvárra, értesítvén az alapigazgatóságot az utalványozandó összegről; ekkor itt hevert az ügy, míg a törvényeszek — azon esetre, ha részes követelők voltak az összeghez — a részese-dést megállítá, ez esetben aztán megint visszaküldék Kolozsvárról Szebenbe, hogy a kiadandó összeg, a részesedéshez képest, számítsák ki az államszámvevőség által. Hetek hónapok alatt az államszámvevőség ezt megtette, akkor visszaküldé az actákat Szebenből Kolozsvárra. Ekkor az alapigazgatóság kézzel-kézzel megint számbavette a dolgot állását, s akkor megint becsomagoltatta az actákat s visszaküldötte Szebenbe az állampénztárhoz, hogy a név- és összegről szóló urbéri kárpótlási kötvényeket állítsa ki. Ott hetek hónapok alatt szép caligraphicus irással kiállíták a kötvényeket, s ha nem családóm, megint elküldötték ezeket Kolozsvárra, hogy az alapigazgatóság nézze és vizsgálja meg. Ez aztán megnézte és megvizsgálva elküldötte Szebenbe megint az állampénztárnokhoz, hogy a jelentkező illetékes egyénnek kifizesse sat. egyszersmind a tulajdonoshoz is értesítés és utalvány ment a kiveendő összegről.

Ez volt processusa a legtisztább kárpótlási ügynek. Mennyi hivatalos fáradság, mennyi terhelése a postának, mekkora időbeli késleltetése a feleknek — mily könnyen lehetett volna ezen segíteni, ha a kifizetés, kiállítás s minden az alapigazgatás székhelyén történik, s ha urbéri törvényeszek állanak fenn, melyek egyébbel el nem foglalva az urbéri tárgyakkal currensbe lettek volna.

Ha meg akarja-e tartani a miniszterium a lebonyolítás ezen tekervényes eljárását? azt nem tudom; de ez ügynek három betegsége van, a mikre rámutatni szükségesnek tartom: az egyik az urbéri külön törvényeszek hiánya; a másik, hogy az alapigazgatóság és a számvevőség s pénztár az ország két szélén vannak; a harmadik az, hogy a bizottmányok csak működésük bevégeztéig járó fixummal, s e mellett napidíjjal vannak ellátva, mindfoga az emberi természet s az életszükség ingereitől ösztönözötve arra törekednek, hogy fixumuk minél tovább tartson, napidíjuk minél húzamosabb legyen.

Nem akarok ezzel senkit gyanusítani, csak is természetes feltevésökből beszélek.

Nézetem szerint ezen három betegségen segíteni kellene, és pedig annál inkább, mert Erdélyre nézve az urbéri kérdés lefejtésének halogatása sokkal emésztebb és veszélyesebb még azon bajoknál is, a melyekért megyénk

följajdulának. Anyagi sorsunk tagosítás, telekkönyv, közhitelünk függene e kérdéstől, s valóban ezért is megyéinknek élénken föl kellett volna szólalniuk.

Dózsa D.

Allok elébe.

A „M. Polgár“ utóbbi számában „száll hoz-zám.“ Elfogadom a felhívást s „allok elébe.“ Semmiféle tudományban s így a publicistikaiban is részemről nem szeretem összevagni a technicus terminusokat, azzal tartva, hogy: qui bene distinguit, bene docet.

Egyik utóbbi cikkemben azon eszméről szó-lottam, melyet előbb Kovách, a napokban pedig Kossuth pendített meg, hogy a felsőház a megyék választása alapján reorganisáltassék. Cikkek irásakor azon anyagi, szellemi s társadalmi tulajdonok lebegtek szemem előtt, s emlékeztem is róluk, melyeket a főrendek házában fogalma magába zár mindenütt, minők a nagy vagyon, társadalmi tekintély s dignitás; s azt állítam, hogy ha ily felsőház a megyék választása után áll el, ez leg-szabadelvűbb alapu felsőház lesz Európában.

Midőn én a fennemlített factorok megőrzésével reorganisálandó intézményről s név szerint felsőházról szó-lottam, igen természetesen csak oly államokra gondoltam és hivatkoztam, hol felsőház, pairek kamarája, lordok háza, urakháza — a mi mindegy — létezik.

A „M. Polgár“ szállván hozzám, Belgiumról és Norvégiáról kezd beszélni czáfolatképp.

En azt jól tudom, hogy Belgiumban két ka-marában foly a törvényhozás, melyek választás utján állanak el, sőt kiigazíthatom a „M. Polgár“-t, hogy, ha jól emlékezem, az első kamara nem népválasztás utján — a mint ő állítja — hanem a vá-lasztási collegiumok által választatik a különböző departamenteokból; de e két kamara közt egyik sem felsőház, az egyik első kamara, vagy senatus; a másik képviselőház, vagy második kamara néven fordul el, egyik sem föltételezi lényegében azon tulajdonokat, melyeket a felsőházak historiai fogalma követel. A „M. Polgár“ által idézett Nor-végiának szintén nincs felsőháza, ott az egy or-szágyűlés osztja magát két kamarára Lagthing és Odelsting név alatt. Itt sincs urakháza, vagy felsőház, sem tulajdonaikban emezek fogalmának köve-telése. Szolgálhatok a „M. P.“-nak még az övénel több példával is. Ott van Svázej, ennek szövetségi gyűlése szintén két testületre oszlik, u. m. nemzeti senatus és rendek senatusára; de ezek közt sem felsőház, vagy urak háza egyik sem.

Mert democrat országokban s republicákban nincs felsőház.

Ha én álított, hogy Napoleonnál nincs szabadelvűbb császár a világon, a „Magyar Pol-gár“ igen helytelenül czáfolna azzal, hogy van: az amerikai praesidens; helytelenül, mert én csá-zárról és nem praesidensről beszélek. Mind a kettő egy-egy állam feje ugyan, s így hatásköre is szin-tén egy, de más politikai fogalmat fejez ki.

Mitán ugy a Kossuth levelében, mint az én cikkemben csak is felsőházról volt szó; igen természetes, hogy én csak azon államokra hivat-koztam, hol a politikai tudomány értelmében vett felsőház, urakháza sat. létezik, minő Angolhon, Po-roszország s a régi Franciaország sat., s így bi-zonyonyal nem téves azon állításom, hogy az urak-házát, vagy felsőházat sehol sem választják, s ha nálunk választának azt, ez a legszabadelvűbb alapu felsőház lenne Európában.

Az már egészen más kérdés: el kell-e törölni a felsőház intézményét s merev democrat alapokra fektetni a törvényhozást. Ha erről akarának vitat-kozni, akkor kellene elemezni a norvég-belga-sváj-czi, vagy amerikai rendszert. — Most azonban nem a felsőház eltörléséről, hanem annak újjászervezé-séről volt ekkor szó.

Eszméim e téren éppen nem mentek túl, an-nál inkább, mert a kérdés tüzetesebb tárgyalásának szükségességét csak akkor láttam, midőn e kérdés szövegére kerültem.

Ez volt tehát az én logicám, ha a „M. Pol-gár“-é más, akkor nézettünk, mint sok egyébben, ugy ebben is különbözik.

D.

A román irodalmi gyűlés.

Kolozsvár, aug. 26. 1867. A román irodalmi társulat mai gyűlése igen népes volt, a tagok tán a reményletnél is nagyobb számmal jelenvén meg. A főpapok közül csak Van-osa, szamosújvári püspököt láttuk.

A gyűlést Bologa J. legfőbbtörvényeszi ta-nácsos nyitotta meg, sajnosan hozván fel ugy az

elnök b. Siaguna érsek, mint alelnök Cipariu Bu-kurestbe utazta miáni jelen nem létét, s elnökvá-lasztást indítványoz; a gyűlés Ratiu beszéde után indítványozott, tiltakozása dacára, elnöknek kiáltá ki, mire Panfilie János helybeli g. e. esperes hatá-sos szavakban üdvözlö a tagokat, örülvén többi közt, hogy családott, midőn azt hitte, hogy kész-akarva kerül a társulat Kolozsvárra.

A napirendre térve, titkár Rusu felolvassa a társulat múlt évi működését, mely jelentésének megvizsgálására egy 5 tagu bizottmányt küldetett ki, éppen így történt a pénztárnok és könyvtárnok jelentésével is. — Szövegre jött a jövő évi bud-get, melynek elkészítésére egy 9 tagu bizottság választatik Boheczel S., Lázár S., Vlasa, dr. Bor-esa, dr. Majoru, Romanu, Vetanu, Filipu és prof. Moldovanu személyökből.

Ez ügy tárgyalása előtt kir. biztos úr megje-lenvén, a gyűlés tagjai felállva és „szetreászke“-ákkal fogadták; ő maga hosszasan részt vett az ülésben, mely elég szívos kitartásból d. u. 1 óra tájt kissé kifogyván, mintegy negyed órai szünetet tartott, mialatt egy rész sietett a dél szokott pro-zaisságával mérsékelni a már-már alkalmatlan szellemet; ugy 2 óra körül telvén meg ujjalg a terem, hol már ekkor n. várad tanár Justinu Pop-pin szavai esengtek. A tanár úr viharos „szetreász-ka“-tól kísért beszédet tartott a román nyelv fej-lődéséről, kiemelve azon férfiakat, kik e nyelvet, mely eddig csak darócban járt, a salonokba emel-ték. A „szetreászke“-ák legkitűzőbben ott nyilat-koztak, hol szónok a Cipariu és Baritiu nevet em-líté, s tetőpontjokat érték ott, hol a románok fő-kötelméül az összetartást nevezi meg.

A tapsokkal fogadtott szónoklat után elnök feloszlátván az ülést, azt másnap 9 órára hívja újra egybe; mikor a napirenden kívül, mint érte-sültünk, Vajda László főkörmányszéki titkoknak két időszert munkája kerül felolvasás alá, melyek közül egyik a román fiatalok mikénti nevelésével, másik az elszegényedett román vidékek jobb álla-potba helyezésével, s általában a román nemzet anyagi helyzetének mikénti fölemelésével foglalko-zik. — A mára tervezett érdekesnek ígérkező hang-vereny, némi akadályok miatt holnapra halasztat-ván el, a gyűlés tagjai itt-amott kerestek a komoly munka után szorakozást. Legfőbb törvényeszi el-nök Popu László úrnál gyűltek össze legtöbben, hol fényes estély volt. Ugy halljuk, e gyűlések fo-lyama alatt táncvizigalmat is rendeznek, idejét is megirnök, ha magok az illetők sem volnának erre nézt bizonytalanságban.

Kolozsvár, auguszt. 23. 1867.

A salzburgi találkozás élénken foglal-koztatja a közvéleményt, Ausztria császára és a magyar király osztrák és magyar mi-nisztereitől kísérvé jelent meg a találkozáson, s a mint a lapok mondják, a francia csá-zár úgy Beust bárót, mint gr. Andrásit sok megkülönböztetéssel fogadta.

E találkozással egyszerre élénkebben merül fel azon állítás, hogy a porosz és orosz hatalmasságok közt még a mult junius hóban véd- és dacszövetség kötöttett, a mely az orosz által ápolt, szított keleti kérdést is involvalta.

Ugyan egyidejűleg hozták azon hirt, hogy a magyar miniszterium nagy számu ágyút tartóztatott le, melyet Poroszországból küldöttek Szerbiába; igaz hogy Beust minisz-ter azon felvilágosítására, hogy ez ágyúk át-szállítása tudatra volt, azok átbocsáttattak, de néhány nap múlva igen nagyszámu gyű-tűs puská lőn megint letartóztatva, mely szintén Poroszország felől küldetett Szerbiá-ba, s melyről hogy a bécsi kormányknak nem lehetett tudomása, onnan következtetni, mert az ágyúk kibocsátásakor a gyűtűs fegyverek-ről szintén nem tétetett említés.

A magyar miniszterium állása, e hir valósága esetében valóban terhes, letartóztat-tani a fegyvereket, s nem rendelkezni fegyve-res erőről, hanem kizárólag másnak belátá-sától várni azt, hogy ily készülődések s fe-nyegető fegyverkezések ellenében erélyes fellépés történjék, kétségtelenül a kormány-nak erejére nem mutat, s így minden provo-catio nélkülözi a megfelelő erő általi alapos támogatást.

De hogy a magyar királyságot fenye-gető mozgalom egyaránt fenyegeti Ausztriát is, ez igen természetes, s a keleti kérdésben ugy a magyar királyság, mint Ausztria né-pe egyaránt levén érdekelve, kérdést sem

szenved, hogy közös erőfeszítéssel is fogják fékezni az ott keletkezhető mozgalmak átharapódását, vagy állanak elébe, ha e mozgalom netalan határainkra átsapna.

Azonban a salzburgi találkozás lényeges fordulatot adhat a béke ügyének. Ha Porosz- és Oroszország egymással valamely agresszív politikára szövetkeztek, tapasztalhatják, hogy az európai hatalmak kölcsönös védelmi célból szintén készen állanak szövetkezni, s sem Ausztria, sem Franciaország nincsenek magokra hagyatva.

Az európai hatalmak ezen egyetértése fékezendi úgy az orosz, mint a porosz terveket, s a béke fennmaradását elősegítendő. Hogy az osztrák-magyar, s francia uralkodók közt történhető szövetkezés nem agresszív, hanem védelmi természetű, ennek bebizonyítására alig szükséges egyéb, mint Ausztria belügyeinek megfontolása. A birodalom a belreformokkal van elfoglalva, melyeknek végrehajtása után remélheti megerősítését, most a belső kiegyenlítési vajadás közt és rendkívül nagy államadósságainak nyomása alatt újult politika volna Ausztriától agresszív célzatu szövetséget kötni; de midőn fegyverkezést lát északon, keleten, midőn az orosz előbb tolja határaink felé hadseregait, az önvédelem érdeke parancsolja a kormányt, hogy jöhető catastrofik esetében a birodalom szövetségesek nélkül ne maradjon.

Részünkről úgy hisszük, hogy míg Napoleon él, addig a porosz és orosz tervek csak forronganak, de nyílt catastropha nem törnek ki. Mi lesz Napoleon halála s Franciaország felzavarodása esetében? az más kérdés.

A salzburgi találkozásnak a lapok is békés jellemet tulajdonítanak. A bécsi lapok, valamint porosz lapok is hasonló irányban vélekednek.

„Mit rejt a közel jövő? újabb kezdete-e Salzburg a háborús bonyolodásnak? vagy a fejedelmek s népek békés egyetértésének korszakát jelzendi?” — e kérdésekre igyekszik a „Debatte” megfelelni.

„A közelmúlt napokban, mondja, elégszer volt alkalmunk a salzburgi találkozás felől balvéleményeket czáfolgatni. Kikeltünk azon nézet ellen, mely a salzburgi találkozásban a háboru előjelét látta, de hibásnak mondtuk azon vélelményt is, mely e találkozást nem vette egyébként, jelentéktelen, csupán személyes motivumon nyugvó tüntetésnek. Az utóbbi nézetet különösen a berlini s Bismarck befolyása alatt álló lapok hirdetik. Ha már ezen porosz lapok nagy kevélyen néznek le a találkozásra, mert szerintük Poroszországnak még az egyesült Ausztriától s Franciaországtól sem kell félnie, úgy nyugalmuk csak szűnne, s a ki a sorok között is tud olvasni, meggyőződhetik, hogy az illető körökben nagyon jól érzik a könnyedén vett találkozás roppant fontosságát.”

„Reméljük, folytatja a „Debatte”, sőt meg vagyunk győződve, hogy a salzburgi találkozás nem fog számításai körébe vonni oly dolgokat, melyek háborús politikának alapjául szolgálhatnának. Hogy Ausztria nem akarja a háborut, hanem öszintén ragaszkodik a békéhez, nem szorul bizonyításra. E békés politika azon meggyőződésen gyökerezik, hogy a belső szervezés munkája sikeresen csak általa oldathatik meg. Ezzel a háboru előjelek egyik tényezője enyészik el. De Franciaország is elégszer megmutatta 1866 óta, hogy nem akar háborut, nem akarja a németországi viszonyok erőszakos szétrombolását. Semmi sem szól a mellett, hogy a tuillériákban a prágai béke határait szűkebbre óhajtják szorítani, ha másrésztől nem is volna hajlandók ezen béke pontozatai megfigyelését Poroszország önkényére bízni.”

„Reméljük, hogy a béke teljesen háborítlan maradand, a mennyiben általán a német kérdés által fenyegetve volt. A Salzburgerban egybegyűlt politikai körökben, ezt biztosan jelentheti a „Debatte”, a lehatarozottabban meg vannak a fejedelmi találkozás békés irányáról győződve; a diplomata társalgásában a béke fentartása a jelen politikai feladatok legelső céljának mondatik.”

„Ha már most sikerült, így végi a „Debatte” cikket, eme a béke fentartására irányzott törekvéseknek szabatos kifejezést adni, akkor a salzburgi entrevue oly eredményeket fog felmutatni, melyeket még a poroszlapok sem fognak jelentéktelenségnek nevezni. Ha a salzburgi találkozás azt fogja eszközölni, hogy ama körök, melyek a szerződés megkötésére nem nagy hajlamot mutatnak, gondolkodóba ejti és Európa általános érdekét nem sértő politika követésére bírálja, akkor világrésztünk népei áldani fogják a fejedelmi találkozást, melynek nincs más célja, mint a néperedek támoogatása s kímélése.”

Poroszország viszonyát a salzburgi találkozásához a régi „Presse” is szóba hozza. „Poroszország, mondja az említett lap, kancsal szemmel nézi a fejedelmi látogatást, pedig nem volna reá oka. Nem volt-e csak imént Vilmos király Párisban s nem ő ragadta-e meg ez által a kezdeményezést a látogatások tárgyában? Ferencz József Salzburg-

ban várta be Napoleont. A quaretarai válság oly keserű érzeteket keltett uralkodó családunk kebelében, hogy a szándékolt párisi látogatás igen kétséges lett. — Napoleon azonban nem akarta, hogy azon fejedelmek közül, kik a világiállás alkalmából a tuillériákban megfordultak, azon állam uralkodója maradjon el, kivél Franciaország ez idő szerint rokonszenvez. Ezért és mert inditattva érezte magát kifejezést adni azon vallomásnak, hogy a mexikói roppant hibaért lekötelve érzi magát fejedelmünk iránt, jött el Napoleon látogatába, Eugénia császárné kíséretében, lépett az osztrák területre, hogy lehetségessé tegye fejedelmünk látogatását Párisban.”

A találkozás politikai jelentőségéről pedig így ír a „Presse”: „A legközelebbi mult folytán a muszka hatalom mind fenyegetőbb s támadóbb irányt vett fel, mellette a vele rokonszenves Poroszország is alig sejtett mérvben növekedett. Ausztria ezen tény súlyát anyagilag, Franciaország erkölcsileg megérezte. Nem csoda tehát, ha az utóbb nevezett két hatalmasság egyesül, hogy az európai egyensúly háborúba ne érjen el oly fokot, melynek következtében Franciaország s Ausztria létele csak az északi hatalmasságok kegyelmétől volna függővé téve. Ausztria nem gondol arra, hogy Poroszország német politikájába avatkozzék. De azt sem lehet fölünk követelni, hogy megengedjük, miképp e politika kivésse hálóját és mint a mult évben oly elemekkel szövetkezzék, melyek állami létünk alapfeltételeit fenyegetik. Ezen politika ellenében épp úgy segédlemre szorulunk, mint Oroszország panszláv tervei ellen, és ha e segédlemre Franciaországban keressük, ez ellen senkinek semmi kifogása nem lehet. Védelmünkön gondoskodunk, a támadás eszünk ágában sincs. Ha Poroszország északi tartományainkat fogja megtámadni, Oroszország keleti határunkat fenyegeti, akkor, de csak akkor Franciaország oldala mellett fognak bennünket találni. Az okos politikus előre gondoskodik s Poroszország nem csodálkozhatik, ha úgy teszünk, mint ő tett Olaszországgal egyetemben a mult évben.”

„A Magyarországgal eszközölt egyezkedés s az alkotmányos rendszerhez való visszatérés oly annyira megerősítette a külföld bizalmát Ausztriához; hogy hatalmas államok már is keresik szövetségét. Hogy e szerencsés viszonyok fentartassanak, végzi a „Presse”, szűkeges, miképp államférfiaink továbbra is a szabadság pályáján járjanak.”

A salzburgi találkozás politikai jelentőségét következőleg foglalja össze a „Presse”: „Kísérletet tettek arra nézve, vajon lehetséges volna-e teljes és érdemleges egyetértést hozni létre Ausztria és Franciaország között, a függőben levő európai kérdésekre nézve, mindazok felfogását, mind tárgyalását illetőleg. Napoleon azon meggyőződésből látszik kiindulni: 1) hogy az ily egyetértés tökéletesen kivihető, mivel a két hatalomnak nincsenek eltérő érdekei; 2) az ily egyetértés — és ez a punctum salies — a kölcsönös eszmecsere útján tisztába jövetel: a legbiztosabb garanciája az európai békének. Mert egyedül a béke fentartását és biztosítását célozzák. E szerint nem dacz és védszövetség netáni támadások ellen. Sőt az alapeszme az: hogy az ily eshetőségek előre ki levén mondva, tehát az azok megelőzésére vonatkozó eszmecserék éppen az által váltak fölőlegettekké, hogy Ausztria és Franciaország már egyetértettek. Ebből az következik, hogy ezen egyetértésnek nem kell titokban maradnia a többi hatalmak előtt; ellenkezőleg, ez iránt lehetőleg tisztába kell jönnök. Az ezen eredményre vezető tárgyalások szinte kizárólag Napoleon császár és Beust báró közt folytattak, még pedig — mint mondják — Napoleon által tervezett program alapján. Az értekezletek mindennap folytattak az elutazás napjáig, mi péntekre van kitűzve. Az általános tárgyalást részletes vita követi minden kérdésben; első sorban áll a keleti kérdés. Minden értekezlet eredménye a kölcsönös jegyzetek alapján a jegyzőkönyvben állapítatik meg, mi a következő értekezlet kiindulási pontját kepezi. Az egész tárgyalás alapelve: hogy Franciaországnak nem kevésbé van szüksége a békére, mint Ausztriának, s hogy már ezen parancsoló szükség egymásra utalja a két kabinetet. Politikai maguktartását közösen megállapított norma szerint szabályozzák.”

A hányad-küldöttség működéséről.

A deputatiók tárgyalásairól, s az e tárgyalások alkalmából származni kezdett különféle hírekkel szemben a „Magyarország” aug. 24-ki számában a következőket olvassuk:

„A reichsrath-deputatio az államadósságok kérdését a quota megállapításával egyetemben óhajtja tárgyalni.” — e hír jelöl az azon újabb stadiumot, melybe a deputatiók tárgyalásai léptek. A reichsrath-deputatio úgy okosodik, hogy sajátlag közzömbös, vajlon 25 vagy akár 28 százalékkal járul Magyarország a közös költségekhez, a mig nincs eldöntve, hogy az államadósságok igényelte 150 milliónyi összegből mennyit kész magára vállalni, és hogy nem akarja-e Magyarországot e téren megkatarítani, a mit a hányad-küvetések talán engedett?

„De miért nem is bocsátkozik a magyar de-

putatio az államadósságok kényes kérdése feszegetésébe?”

A reichsrath-deputatio óhajának csak azon egy körülmény áll ellenére, hogy a magyar országgyűlésnek a deputatióra vonatkozó határozata pontosan meghatározván a magyar deputatio jogkörét, a magyar deputatio éppen nem hajlandó magát ez illetőségi körön tuftanni. Az említett országgyűlési határozat értelmében ugyanis a deputatio „még csak javaslatot sem készíthet az államadósságok fejében Magyarország részéről átvállalandó quota tárgyában. A magyar küldöttség csak előleges értekezletekbe bocsátkozhatik az államadósságok iránt; eme esetleges tárgyalások eredményét a miniszteriumnak tartozik átadni, mely javaslatait ez ügyben a magyar országgyűlés elé terjeszti. E kérdésben tehát a megállapodásra hivatott tényezők nem a deputatiók, hanem a miniszteriumok — ez iránt az országgyűlést határozat alapján a legtávolabbról sem foroghat fenn kétség.

A reichsrath deputatio bizonyára jól ismeri ezen a magyar deputatio illetőségét meghatározó országgyűlési határozatot: az iránt is tisztában van, hogy a magyar küldöttség semmi áron sem fogja ezen illetőséget megszegni — ha tehát mégis azt óhajtja, hogy az államadósságok kérdése a quota-val együttesen tárgyalassék, ezzel nem akar egyetbe elérni, „mint az államadósságok kérdésének elvileges meghányását”, azaz tudni akarja, miként vélekedik a magyar országgyűlés küldöttsége és a magyar miniszterium e kérdéssel. — Ezen előleges értekezletek ellen nem szabadkozhatnak a magyar küldöttség tagjai.

Az államadósságok kérdésében felmerült lat-szólagos bonyodalom folytán, a bécsi lapok Lónyay pénzügyminiszter úr visszalépése híret hozták forgalomba. Mi még csak megemlíteni sem tartottuk érdemesnek e mende-mondát, mely csak azt árulja el, hogy feltalálni nem tudják, miképp a parlamenti rendszernél fogva elvileges bonyodalom esetében vagy az egész miniszterium lép vissza, vagy az egyes lemondásnak nincs elvileges jelentősége. A „Lloyd” levelezője ma e hirre visszatér, így ír: „Bármennyire fáradoztam is a Becke és Lónyay között állítólag fenforgó viszály felől valamit megtudni, mindentűt arról biztosítottak, hogy semmit sem tudnak e viszályról. Sem Lónyay, sem Becke lemondását nem adta be.” A ma este érkezett „Debatte” is határozottan meghazudtolja a visszalépésről terjesztett mindennemű híreket.

Ma a magyar deputatio folytatta tanácskozásait a reichsrath-deputatio válasza felett.

Hivatalkeresés, megyei hivatalok, megyei hatóság. *)

A „Korunk” idei 77-dik számában egy r. l. felemlíti, hogy e lap egyik száma hírfüzér rovata szerint a földmívelési miniszterium nem talál a Királyhágón innen kebelébe alkalmazandó egyéneket, és r. l. a szerkesztőséget követve, egy pár egyént mutat be s ajánl mint alkalmazhatókát. En vagyok az egyik B. K., és én részemről, midőn r. l.-nek szivesen megköszönném figyelmét, kinyilatkoztatom azt, hogy olyféle hivatalokra teljességgel se nem vágytam, se nem kerestem semminemű hivalt, s miként eddig, úgy jövőre is a barázdák, a legelő nyáj, az erdő lombjai s a mező virágai mellett kívánok maradni. Igaz ugyan, hogy az egyszerű földmives kenyere szokszor keserű és sovány, de ott van mellette mindig a véresveréjék drága füszere, ott a tiszta lég, a szabad természet, hol a százasos tölgy örömmel eltűri oldalán a zöld és tarka mohákat, tetején a lépet adó élődi gyöngyöt, s nem csak eltűri, de táplálja is saját nedveivel, igen! mert védi az első az észak dermesztő fagyja ellen, s vajlon melyik madár dalolna télen át a lombtalan tölgyen, ha nem volna ott a rigók kedves csemegéje a gyöngy? Intő példák az embereknek, szelid oktatás a türelemre, s hogy minden dolgot, bár kicsinyiségek, számba vegyünk és kelőleg megbecsülni tanuljunk.

Meg kell még azt is mondanom, hogy midőn r. l. néhány vonást ad életrajzomból, abban olyanokat is mond, melyek nem valók. Így pl.: nem való az, hogy én a királyi táblán ügyvédi vizsgát tettem. Ezeket azért kellett elmondanom; mert éppen egy nem akarok a kaptsi hivatalkeresők seregébe tartozni, mint nem óhajtom, nem kívánom az idegen, czifra tollakat.

A mi a jellemzés többi részét illeti, azokra azért nem hajlok vissza, mert e becses lapok teréből magán érdekből semmit sem kívánok lefoglalni, az eddigiekért is bocsánatot kérve térjünk át a dolgokra.

Tehát a hírfüzér szerint a földmívelési miniszterium alkalmas egyéneket nem talál? Alig bízható, hogy a valóság éppen így lenne. **) En legalább a keresésnek semmi nyomát nem láttam, sőt azt hiszem, hogy éppen azért nincs pályázat nyitva a betöltendő hivatalokra, mert legio a concurrensok.

*) Ezen cikkeknek nem éppen minden tételt osztjuk, de vannak benne figyelemre méltó nézetek, melyek ha nem is hasonló kivitelű, de elvi szempontok szerint megfontolást érdemelnek. Szerk.

**) Nincs is úgy valóban, mert mielőtt szükségesnek látja a miniszterium, bizonyonyul kap jó képességeket, a kik Erdély sajátos agráriai viszonyaihoz, s ily jár-tatásokhoz vagy gyakorlatiság, vagy az irodalom terén tan-jelét adták. Szerk.

száma, s legfőlebb nem tudják a tisztelt miniszter urak, hogy a sok közül kinek adják a még tres állomásokat.

Bizonyosan, hogy ha szükség volna és keresnek, azonnal akadna elég képesség akármely ottani hivatalra, mihelyt a teendők, s az arra szükséges szakképzettség körvonaloztatnának, s pályázat nyit-atnák azok számára, kik szakképzettségüket érvényes okmányokkal igazolni tudják. Ezen úton bizonyosan lehet kapni egyéneket; de ha csak a toladókiból kell választani, vagy pláne hírlapok útján ajánlatjuk egyiket-másikat, ily módon bizony a valódi, szerény képességek ki fognak maradni. ***) És most menjünk tovább.

Megyei hivatalok. — Miképp voltak a megyék, a megyei hivatalok berendezve hajdon? a hajdani szerkezet romjait miképp tatarozgatják most ismét csak ideiglenesen, nem szólok azokról. A hajdani berendezésből mit kelljen erekre képpen szentelt szekrénybe félre tenni, mit életben tartani? azt nyilván meghatározzák a demokratai alapokra fektetett képviselői állam-berendezés elvei, de felelődni nem szabad éppen azért, hogy a dolgoknak új rendje született s ahoz kell alkalmazkodni.

A tatarozgatást igazolhatja az, hogy az új építéshez s berendezéshez szükséges erők és anyagok még nincsenek rendbe szedve, az építőmesterek a tervvel még nincsenek készen: de bizonynyal meg lehet jósolni, hogy az új épület gyakorla-tilag hasznosabb leend, kell hogy legyen, mint volt a régi; mert ha igaz az, mit nagy elmék mondanak: „hogy 1848 előtt a megyék voltak fenn-tartói és őrei az alkotmánynak”, úgy látszik nekem, hogy idején lenne hasonló nagy elméknek elfogulatlanul vizsgálat alá venni azt is, hogy az említett megyei szerkezet mennyire folyt be — az örökös harc és háboru által — anyagi és szellemi hátra-maradottságunkra? En legalább úgy látom, hogy azóta kezdődik hazánk szellemi és anyagi emelkedtsége, mióta a nagy Széchenyi a jobb erőket a megye termén kívül munkásságra nyerte meg és azon kívül kezdett építeni és hatni, és az ő építésének és hatásának köszönhetni azon praktikusabb politikai irányt is, melynek kifolyása a dolgoknak mai rendje.

Ezen kérdések vizsgálatát tehát avatottabb kezekre bízva, szabad legyen a biztos partra már régen sóvárgó mezei gazdák nevében az illetőket kérni, hogy a halálra boszantó ideiglenességek legyen már vége valahára! és ezzel szálljunk a megyei hivatalok jövődi berendezésére.

Erősen meg vagyok győződve, hogy a felelős kormányoknak, hogy az ügyeket gyorsan, pontosan, szabatosan vezethesse, s ügyviteléről felelős lehessen, szak hivatalokat szükség berendezni, és pedig éppen annyit szakkhivatalat, mint maga a miniszterium beosztva van, és szorosan hasonló szervezettel mint maga szervezte van.

A különböző szakoknak ily szerű elválasztása nélkül, s az elválasztott szakoknak egy összehang-zó egészsze összpontosítása nélkül, gyorsan, oleson kormányozni, igazságot szolgáltatni, s az ügyek viteléről felelősnek lenni, bajosan képzelhető.

Igen, de az ily szerű szervezet centralisatióra vezet, s bürokratikák alakítja a hivatali kart? Igen, meglehetően! de csekély nézetem szerint úgy lehet az egészet szervezni, hogy a centralisatió s a bürokratismusnak csak előnyei és hasznai érvényesülnek, kárai és hátrányai pedig elmaradnak; mert kimondom minden tartózkodás nélkül, hogy vannak a centralisatió s a bürokratismus kezelésnek oly előnyös oldalai, miket a társas igazgatás az összhangzatlan decentralisatio által lehetetlen elérni. A milyen szükséges és hasznos egy abszoluto-kormány kezében a centralisatio a korlátlan hatalom fentartására: éppen olyan szükséges és hasznos egy felelős kormány kezében a dolgok gyors és szabatos vitelére, a felelősség lehetőségére. A milyen könnyen fajulnak önkényű zsarnokokká egy abszoluto hatalom hivatalnokai, nem lévén senki másnak felelősök, mint azon korlátlan hatalomnak, mely őket kinevezte és nekik törvényt szabott. Éppen oly bajos egy felelős kormány tisztviselőinek a törvény rendeleteitől eltávozni, hivatali önkényt teremteni, tudva azt, hogy ők nemcsak azon hatalomnak felelősök, mely fölöttük áll, mely maga is felelős, de felelősök azon megyei hatóságnak is, melynek kezében van letéve egy képviselői democat alapokra fektetett állam-kormányzatban a legfőbb hatalom. Azon hatalom, mely az egész kormányzat közegeit parlamentje által képes azonnal lemondásra kényszeríteni, mihelyt a törvénytől s a közvéleménytől eltér, és ezáltal útját készíti elő annak is, hogy a megyei tisztviselők is, ha a törvénytől eltértek, azonnal hivatalaikból elmozdittassanak. Mindezek így lévén, nem kell a jobb értel-mű centralisatiótól és bürokratismus kezeléstől félni, csak arra kell vigyázni, hogy azok rossz oldalai elmaradjanak, jó oldalai pedig érvényesüljenek.

Jelentünkben, midőn egy megszületett eszmét a villany néhány perc alatt a felvilágos átröpít; midőn a gőz az eszme megtestesítésére szolgáló eszközöket, az évek helyett hetek, a hetek helyett órák, az órák helyett percek alatt állítja ki és

)) A miniszteriumoknak van alkalmuk a jóismert s kitért képességeket vonni magukhoz, s a bizonyítványokkal ellátott folyamodványok is annyira előzönlök, hogy concursusra nem szoktak elkerülni. Szerk.

szállítja a szükséges helyekre: bizony bajosan hiszem, hogy az ugynevezett kollégialis rendszerrel, s oly megyehatóságokkal, melyek maguknak még az ellentállási jogot is erőszakolják, kormányozni lehessen. A míg a hivatal-társak értekeznek jobbról-balra fontolgatnak; a míg a megyei hatóság összeül, s tanácskozik, hogy a kormány rendeleteivel mit tegyen, felír és újra felír, vagy éppen egy bíróság ítéletétől teszi függőbe teendőit, mint ez egy jeles hazánkfa által tervezve van: eddig ezerszer túlszárnyalják az események a tanakodó tisztikart, választmányt és bíróságot; s hogyan lehessen azután ilyen esetekben felelősséget kívánni a kormánytól? Villany- és gőzerővel kellene ma kormányzatot vezetni, mint tévék a poroszok közelebbi hadmiveteleik alkalmával, ha azt akarjuk, hogy túl ne szárnyaltassunk. Ha azt nem tehetjük, s talán a dolgok minden ágában lehetetlen is: legalább legyünk azon, hogy ügyeink oly organumok által vezettessenek, melyek lehetőleg gyorsak, pontosak, összehangzók. A ki ezt nem akarja, állítsa meg a föld forgását, fesse be a nap tányérát, vágjon el minden villanyodronyt, vettessen a légbe minden vasutat, így azután tanácskozhatik a hivatal-társakkal, félretehethi a kormány intézkedéseit, összehívhatja a megyei hatóságot s tanácskozhatik a kormány rendeleteinek el- vagy nem fogadásán, ellene állhat, feleselhet egy darab ideig, nincs azért semmi baj, mert áll a világ, nincsen fény, sem melegség, minden mozgó és mozgató elemek szünetelnek, s így bizonynyal nem fog elkésni, kivált ha még a fentiekben kívül minden választmányi taghoz egy-egy sodrony és egy egy mozdony is vezetetik: ugy bizonyosan nem. De ha a fentieket nem sikerül megtenni: zavart annak feje, ki a kormány rendeleteit visszautasítja, s mégis felelősséget kíván tőle. Vagy talán minden eléjűhető esetre kész törvény van, s így nincs szükség semmi rendeletre? Igen jól van! hozzon a ki tud, de ha történetből nem tud: engedje a kormányt intézkedni felelet mellett addig, míg a törvény vagy szentesíti az intézkedéseket, vagy pálczát tör az intézők felett.

Tudom jól, hogy nagy elmék nézeteivel szemben állok fentebbi állításaimban. Mindegy! ha nincs igazam, az ellentétek annál nagyobb világosságban helyezik a valóságot, melyet keresnek ők is, keresek én is, s mindnyájan az igazság érdekében. (Folytatjuk.)

KÜLFÖLD.

Orosz-porosz szövetség jelei. A salzburgi találkozás alig ragadta meg valahol nagyobb mértékben a figyelmet, mint a berlini politikai körökben. Ha mások csak valószínűséget helyeznek egy osztrák-francia szövetségbe, Berlinben már bizonyosnak, bevégzettnek tekintik azt, s viszonzásul fenyegetőleg mutatnak az orosz-porosz mindig szorosabbra fűződő barátságra; nem is mulasztanak el a félhivatalos lapok egy alkalmat is, melyben ezzel ne akarnának imponálni; s ha ezt eddig titokban tartani hozta magával politikájuk, most ugy látszik ugyanaz az ellenkezőre utal. A „Schl. Ztg.“ még ezenkívül a nemzetiségi kérdéssel is rémitgeti Ausztriát, s többi közt így szól:

„Azt az egyet tudják Ausztriában, — úgy mond — és ebből indul ki Ausztria kormányának politikája, hogy t. i. azon esetre, ha Austria Franciaország segélyével Németország feldarabolására, s ott befolyását Poroszország rovására öregbíteni törekednek, Poroszország minden rugót mozgásba hozna arra, hogy Ausztriát örökre ártalmatlanná tegye. Ekkor aztán Poroszország a nemzetiségi kérdést venné kezébe, s akaratja ellenére Oroszország kezére kellene dolgoznia. Hogy a dolog erre kerüljön vagy ne, Ausztriától függ.“

Ez tehát az orosz-porosz szövetséggel való fenyegetés, s ez valószínűleg élesebben kéri, ha elterjed s valóslul azon hír, mit a „Wanderer“ ír, mely szerint t. i. a francia-osztrák szövetség létrejött volna.

Az orosz szövetség mellé a „D. A. Ztg.“ az Egyesült Államokét is hozzá teszi, s midőn a keleti kérdést a közel jövőben szönyegre kerülendőnek mondja, utána teszi, hogy mind Porosz-, mind Oroszországnak mind pedig az Egyesült Államoknak részint közvetlen, részint közvetőleg érdekükben áll az, hogy a keleti válságot sietetessék.

Ezzel szemben a nyugati szövetségesek alkalmasint a lengyel kérdést fogják előtölteni, s így mindkét félnek megvan a maga muma, melylyel lapjai egyelőre egymást ijesztgetik.

Ezalatt az orosz folytatja oroszosító működését Lengyelországban, s a nyugati tartományok fő-kormányzója figyelemzetli a tartományok kormányzóit, hogy a kihirdetett rendelet szerint folyó 1867. december 10-keig oroszoknak el nem adott birtokai a felkelésben részt vett lengyeleknek, hivatalosan elkobandók. Mint tudva van nyanyis 1865-ben december 23. és 31-én két ukáz két évi időközött tűz ki arra, hogy a felkelésben résztvett s deportáltak lengyelek javaikat oroszoknak eladhatják, ellenkező esetben birtokaikat vesztik.

Berlinből írják, hogy Dreyse új találmányával, a gránát-puskával Spandauban igen szorgalmasan folytatják a kísérleteket. Az új gylkoló eszköz mindinkább alkalmasnak bizonyul. A

lövés hatása borzasztó, s e mellett a fegyver öble nem nagyobb, mint a közönséges gyűtő-puskáé, s igen könnyen hordozható. Az új fegyver kísérletképpen egyelőre 12 gyalog-zászlóaljnal fog alkalmazása jöni.

SPANYOLORSZÁG. A „Times“ párisi levelezője a spanyol forradalmi mozgalmakról így ír: „Noha azon közlés, mintha Prim tábornok Spanyolországba belépett volna, nyilván alaptalan, mindazáltal a párisi „Liberté“ folyvást azt állítja, hogy amaz országban felkelés tört ki. Még várjuk ugyan a „Liberté“ állításának távirati megerősítését, azonban semmi meglepő sem lenne abban, ha az bebizonyulna. Az egymásra következett kormányok rossz kormányzata már régóta érlelte a forradalmat. S éppen most van azon évszak, melyben az ily felkelések ott ki szoktak törni. A legutóbbi Prim-féle kísérlet télen történt, s teljesen megbírsult; nem a nép részéről való rokonszenv hiánya miatt, hanem mivel sokan, kiknek abban kiváló részt kellett volna venniök, a végperczében visszajedtek. Azóta az elkövetelt kegyetlenségek annyira elkezeríték a nemzetet, hogy nehezen lehetett binni, hogy a nyár kitörés nélkül fogna elmúlni. Senki sincs biztosítva a fogságtól, bármennyire távol tartása is magát a politikától, s ily állapot megszüntetését a nemzet méltán óhajtja. Ezáltal nem a kormány, hanem a dynastia megbuktatása van célbavéve, s kétségkívül el is fog éretni. Az eziránt a szabadelvű párt tagjai közt még nemrég is létezett nézetkülönbség az ismételt fűldzés alatt elenyészett, s a jelszó nem az lesz többé: „Le a miniszterrel, és sokáig éljen a királynő!“ hanem ez: „El mindnyájukkal!“ A legkényesebb kérdés abban áll, hogy ki legyen a királynő utóda. Az ibériai birodalom eszméje, mely egy tetemes párt által sokáig pártoltatott, naponkint kevésbé kivihetővé lett. A portugaliak természetesen nem igen hajlandók oly uniora, mely rájuk nézve absorptió lenne; királyuk nem olyan ember, ki személyes erélye s belátása által képes lenne egy ily nagy terv nehézségeit elhárítani; hihetőleg szükséges lesz másfél tekinteni. Trónkövetelők nem fognak hiányozni.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A polgármesterre és főkapitányra tegnapelőtt folyt le városunkban a választás. Főkapitány Csizsár Samu lett, 506 szavazattal. A polgármester-kérdés eldöntetlen maradt, miután általános többséget egyik jelölt sem nyert; s így Szentkirályi és Wendler, mint legtöbb szavazatot nyertek közt új választást határoz, melynek napját ma tűzi ki a kijelölt bizottmány. A mindkét állásrai jelöltek közt különben következőleg oszlott el a szavazat: polgármesterségre Szentkirályi kapott 464, Wendler 349, Makoldi 83, Csulak 30, Dobokai 7 szavazatot; a főkapitányságra: Csizsár 506, Minorich 316, Schütz János 47, Lukács Fer. 39, Magyar Mihály pedig 22 szavazattal. Összesen 942 szavazó jelentkezett. — Az új főkapitány szálása elé tegnap este fényes fátylas-zenével roppant nép vonult, s kitörő éljenekkel fogadta a megválasztottnak hazafias szónoklatát.

— A Kolozsvár képviselő testületét hosszasan rejtett urnák végre kiürültek, s eredményül az alábbi névsort adták: Mikó Lőrincz 910, Bánai Vitalis 901, Ákoncz János 897, Nagy Péter 895, Kállai Lajos 885, Gergely János 876, Váradi József 859, Kriza János 842, ifj. Tauffer Ferencz 841, Szentkirályi Zsigmond 837, ifj. Pataki István 837, dr. Laffer Ignác 836, Dózsa Dániel 832, Kirmájer Károly 829, Csiki Mihály 826, Lugosi József 826, Macskási Samu 824, Tamási Sándor 806, Stein János 802, Kagerbauer Antal 802, Máday János 796, Sáni László 794, Szász Gerő 788, Rignát József 779, gróf Mikó Imre 772, Wagner Frigyes 766, Folly Mihály 764, Mamieza János 759, Rosescu Vasile 759, Berde Áron 756, Magyar Mihály 748, Kilin Károly 746, Both János 745, Kővári László 742, Kelemen György 739, Somlyai Lajos 735, Palczér János 731, Lászlóczki Péter 725, Kömöcsi Márton 723, b. Józsa Lajos 721, Nemessányi András 705, Cziriák Samu 704, gróf Eszterházi Kálmán 702, Bogdán István 701, dr. Szabó József 698, dr. Gálfi Endre 692, Hatházi István 690, Tömösvári Miklós 688, Klatrobecz János 682, Stark József 681, Wolff János 677, Incze Mihály n. b. 676, Rajka Péter 672, Dálchán Frigyes 668, Akeszman Samu 667, Sándor József 667, Kele Izrael 663, Krémér Ferencz 663, Fekete Mihály 663, Nagy Elek 661, Pál Sándor 659, Pap János kereskedő 652, Sárkány Ferencz 651, Marsalkó Mihály 651, Fialy Henrik 641, Czink János 635, Bojtha József 632, Fekete Pál 632, dr. Pataki Dániel 629, id. Régeni György 627, Kovács Antal 625, Csulak Dani 619, Brassai Sámuel 603, ifj. Sallai István 598, Olosz Károly 597, Karvázi József 595, Kerekes Márton 588, Korbuly Bogdán 586, Veress Ferencz 584, Vizi Endre 578, Hajós János 574, K. Papp Miklós 574, Schütz János 569, id. Hintz György 568, Hirschfeld József 568, Pap József 565, Ürmösi Samu 561, Rueska János 560, id. gróf Bethlen János 559, Jakab Elek 559, Z. Szabó Mihály 554, Zeyk József 554, Filep Samu 550, legid. Tárkányi György 545, id. Tauffer József 541, Halmágyi Sándor 541, Ferencz József 539, Haller Károly 535, id. Groisz Gusztáv 524,

Szentpéteri János 521, Andráschowski Dani 520, Bertlef János 520, Panfilie János 515, Tamási János 507, Kovács Márton 495, Nemes József 493, b. Bánfi Albert 491, Losonczy János 490, Prohászki János 473, Keserü Mózes 470, dr. Bélteki Ferencz 466, Makoldi Samu 450, Adler Antal 446, Haller Ferencz 439, Lévi Samu 438, gr. Teleki Sándor 435, Bréver János 433, Pap Tamás (feleki pap) 431, Dézsi József 415, Varga Dani 409, Lónbárdt Ferencz 388, Medgyesi Tivadar 386, Szász Domokos 385, Klausch János 383, dr. Mál István 381, dr. Hintz György 380, Filep István 379, Demeter Károly 368 szavazattal. Megválasztattak még szükség esetére: Stark Alajos 358, Dószegi Márton 358, Forrai Ferencz 358, Nagy Ferencz 356, Sinczki József 356, Rosner János 356, Spaller Károly 341, dr. Fischer Lajos 338, Varga Ferencz 331, Bodolai József 325, Bogdánfi Antal 325, Lászlófi Ferencz 318, Kovács Márton k. k. 317, Böhm János 314, Bénigni Samu 314, Korbuly Gergely 313, Pap Gábor (fel. pap) 304, Csoruk Miklós 306, Galgóczi Károly 301 szavazattal. Megjegyzendő, hogy névsorunk 127 rendes képviselő helyett 128-at azon okból hoz, mert Pap János is ide tettük, holott felette még kérdés van, miután 305 ezédulán csak a név pusztán, 347-en pedig a „kereskedő“ melléklettel állott, s így még ma decidal a kijelölt bizottmány, ha egynek vegye-e, vagy két különböző személynek; a valószínűség az első mellett harezol.

— A kolozsvári takarékpénztár részvényeiből, mint az „U.“ hallja, Pesten tetemes mennyiséget szándékoznak megrendelni.

* A helybeli ev. ref. főtanodai előjáróság az új 1867. ki iskolai évet a jövő hétfőn, szeptember 2-án d. e. 10 órakor nyitja meg, mely alkalommal fogja az Ocsvai Ferencz minisztr. tanácsos helyébe választott új jogtanár dr. Kolozsvári Sándor is tanári székhelyébe beköltözését tartani.

— A marosvásárhelyi ev. ref. főtanoda előjárósága jelenti, hogy a f. évi sept. 5-kén megnyitandó iskolai évben, teljes jogakadémiáján a 4-dik évi tanfolyam is kezdetét veendi.

— A magyar országgyűlést — biztos hírek szerint — sept. végére hívják össze.

— (Meghívás.) A legközelebbi közgyűlés által meghatározatván, hogy a polgári társalkodó alapszabályainak revideálása folyó év szeptember első vasárnapjára tüzessék ki: a t. egyleti tagokat az irt napon, délutáni 4 órára, azon szives kéréssel hívom meg, hogy még más, az egylet ügykezelésébe mélyen beható kérdések is levén tárgyalandók, minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. Kolozsvárt, aug. 26. 1867. Szász Gerő, elnök-igazgató.

— A román intelligentia összegyűltével az ugynevezett kalugerek is megérkeztek. Nem mindennapi jelenet városunk utcáin e csörgős-zörgős, Indiákra emlékeztető, eleven kis csapat, mely tánczával csaknem akkora hirt vívott, mint kardjával a huszár. Vasárnap Macellariu úr udvarán gyönyörködtették a népet leghosszasabban merész ugrásaikkal.

— Új államjegyek bocsátatnának forgalomba, a hadsereg gyűtő-puskákali ellátás czéljából.

— A salzburgi ünnepélyességek véget értek; 23-án volt a búcsu, mely éppen oly szívélyes volt, mint az elfogadás; a francia császár pár ez alkalommal is különösen kitüntetette b. Benst és gr. Andrássy minisztereket. A „Wr. Abendpost“ a francia császári párnak Salzburgból történt elutazása alkalmából jelenti: A két uralkodó találkozására a kezdetnek teljesen megfelelő véget ért. Az eredmény egy oldalra sem lesz támadó, s ilyennek nem is kell lennie. Ugyanazért nem látjuk szüksegesnek az e meggyőződésünkkel, mely — úgy látszik — a legkiterjedtebb körben osztatik, ellenkező híreket még külön is megezáfolni.

— Képviselő-választások a Királyhágón túl. A jászladányi kerületben Pap Móriczot, a torontál nagy-szentmiklósiiban Dániel Jánost, a sopron-nagy-barombiban Halmosi Endrét választották képviselőnek. Ujra megválasztattak Szász Károly Fülöpsházán és Trifunác Pál Torontál megyében, a bassahidi kerületben.

— Fiume kormányzójaúl b. Hellenbach lenne kinézve.

— Lembergben három mázsa orosz igtató könyvet confiscáltak el.

— Erdélyben, Jakabfalván a katolika valásra visszatért lutheranosoknak Ferdinánd király 3 Felsege 1000 frtot adományozott.

— Magyar pénzünk is lesz; — legalább mondják, hogy a pénzügyminiszter felszólította a selmezi és körmöczi pénzverdeket, hogy a jövő évtől kezdve közforgalomba adandó magyar arany és ezüst pénzre a rajzokat beküldjék.

— Az Eszterházy-képtárrol mi is közöltünk volt annyit, hogy el akarják adni, sőt tán el is adták volna valami francziáknak; most erre vonatkozólag a hivatalos lap közlése az elhunyt hercege iratát, mely szerint nemcsak maga, hanem „fia és örököse: Miklós“ nevében is bele egyezését adta, hogy e képtár jövőre az akademia palotájában őriztessék. E szerint hercege Eszterházy Miklós nemcsak a lovagiaság miatt, hanem jogi tekintetben sem vonhatja el a képtárat az akademia-

tól, mert rája nézve is kötelező nyilatkozat van az akademiájánál.

— A létesítendő országos tanáregylet érdekében Pesten Szent István napján gyűlés volt, mintegy 40 tanár volt jelen.

— Párisból írják a „P. N.“-nak augusztus 18-ról: Tegnapi, mint az osztrák császár és magyar király születése napjának előestéjén, a világtárlati osztrák biztos Schaefer lovag nagy lakomát adott, melyre számos magyar is hivatalos volt. Az első felköszöntést a biztos tette a fejedelemre. Henszlmann Imre toasztja, ha némileg kellemetlenül hatott volna, e hatást Rómer Flóris kedélyes felköszöntése kellemessé változtatta. Mindkét nevezett hazánkfa németül mondta el köszöntését. Volt azonban magyar felköszöntés is királynénkra.

— Egy epedő Adonis körutaf tőn a pesti szolgálok közt és rábeszélte őket, hogy fényképtessék le magukat. Többen a felszólított szolgálok közül az indítványt el is fogadták és ezeknek 75 előleg lefizetése után utalványt adott Adonisunk, fényképre. A leányok aztán felkeresték a kérdéses fényképszt a megnevezett lakáson, hanem biz ott kirehamva sem volt a fényképezésnek. Az Adonis eszmadiát fogatott velök.

— Hogyan lehet 30 kron 130 frtot venni? Egy kis gyerek közelebb 130 frtot talált, s dicsekedett velök, mint valami szép képekkel. Egy szabó fölhasználta az ártatlanságot, s megvette e „szép képeket“ 30 krajczárért. A gyerek szülői azonban megtudván e dolgot, az élelmes szabót följelenték a városkapitányságnak.

— Feleség keresetetik. A „Szegei néplap“ hirdetései közt közelebb ezt olvashattuk: „Komoly házassági ajánlat. Egy deli termélt, vonzó külsejű 25 éves fiatal ember, ki 20 ezer frt készpénz fölött önállóság rendelkezik, s e kedvező tulajdonok mellett a szépnem iránt különös hajlandósággal viseltetik, a házassélet rózsakeresztjét kívánja magára ültetni. Pályázhatnak mindazon 16—23 éves hölgyek, kik nem csak kellemes, gyöngéd külsővel s természeti jóssággal áldattak meg, hanem még circa 10 ezer frt kereksummával, vagy ennek megfelelő ingatlan vagyonoeszával bírnak. Házias nők, és különösen a tisztás eledlek készítésében műértők előnyben részesíttetnek. Arczképek óhajtatnak, s a legszigorubb hallgatás pecsétje alatt őriztetnek. Levelek a „Szegei néplap“ kiadóhivatalába ajánlottan „X. Y.—100“ jegy alatt ezimezendők.“ Kívánnunk hozzá sok szerencsét, mert alkalmasint szükség lesz rá.

— Nagy-Váradon, aug. 19-én tartott hetivásáron következő árak jegyeztettek: Tisztabúza 1-ső osztályu 4 frt 80 kr, 2-od oszt. 4 frt 50 kr, 3-ad oszt. 4 frt; kétszeres búza 1-ső oszt. 3 frt 50 kr, 2-od oszt. 3 frt 30 kr, 3-ad oszt. 3 frt 10 kr; rozs 1-ső rendű 3 frt, 2-od rendű 2 frt 70 kr, 3-ad rendű 2 60 kr; árpa 1-ső rendű 1 ft 70 kr, 2-ik rendű 1 frt 60 kr, 3-ik rendű 1 frt 50 kr; zab 1-ső rendű 1 frt 40 kr, 2-ik rendű 1 frt 30 kr, 3-ik rendű 1 frt 10 kr; tengeri 1-ső rendű 3 frt 10 kr, 2-ik rendű 3 frt, 3-ik rendű 2 frt 90 kr; lenese 6 frt; bab 4 frt 50 krt; köleskása 4 frt; burgonya 1 frt 50 kr; 1 mázsa lángliszt 10 frt, zsemleliszt 8 frt, fehér kenyérliszt 6 frt, barna kenyérliszt 5 frt; 1 fuvar széna 2 frt 20 kr, szalma 80 kr, szalonna 31 frt, 12 font zsupszalma 6 kr, 3 font alomszalma 2 kr; 1 öl (6 láb) tűzi bikkfa 12 frt, tölgyfa 11 frt, cserfa 13 frt, 1 font marhahús 18 kr, üntött gyertya 36 kr, lámpaolaj 32 kr, ó-bor itezéje 20 kr, új-bor 18 kr, pálinka 18 kr, szilvapálinka 40 kr, szesz 30%, 22 kr.

Hivatalos értesítések kivonata.

Kinevezések. Ö Felsege Salzburgból kelt legm. kéziratával fenseges bátyját Lajos Salvator főherceget, továbbá Isenburg-Birstein Károly hget, Liechtenstein Frigyes hg lovassági tábornokot, Windischgrätz Alfréd hg vezérőrnagyot, Metternich-Winneburg Richard hget, a császári francia udvarnál rendkívüli követet, Montenuovo Vilmos hg lovassági tábornokot és a cseh királyságban parancsnokot, Waldstein-Wartenberg Ernő gróf titkos tanácsost és Folliot-Crenneville Ferencz gróf főkamarást aranygyapjas vitézekké legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott. — A magyar kir. pénzügyminiszter pedig Érkővy Adolf csákovai alapítványi főtisztet pénzügyi tanácsossá és kincstári uradalmi igazgatóvá. — Az igazságügyminiszter Gegus Dánielt a pesti e. b. váltótörvénszék bírájává nevezte ki.

Névmagyarítás. Pesti Schniszlér István nevét „Tüzkövi“-re változtatta.

Hirdetmény. A marhavész tárgyában következő miniszteri rendelet bocsátott ki:

1. A leszűrt beteg vagy gyanus marháért való kárpótlásnak csak akkor és ott van helye, hol a legnagyobb valószínűséggel feltehető, hogy a leszűrt marhával az illető helyről a ragály is tökéletesen kiirtatott, s a hullával együtt, ugyszólván, eltemetett. A ragály ily szerencsés elfojtására azonban csak is ott számithatni, hol valamely — még ez ideig vérszentes községben csak egy, vagy egy néhány, kevés marhával bíró udvarban csak egy, legfeljebb néhány beteg, vagy gyanus marha található, s ha hitelesen bebizonyul, hogy ezek a legelső betegek, s hogy ezek megbetegedésének bejelentése előtt egyetlen egy marha sem volt gyanus, sem beteg a község marhai között.

2. Más községből újonnan vett s megbetegedett marháknak leszúratásánál csak azon esetben van helye a kárpótlásnak, ha az ily marháknak tulajdonosa képes hitelesen bebizonyítani, hogy újonnan vett marháját tíz napon át külön színben, vagy istállóban tartotta, s azon marha semmiféle más marhával érintkezésbe nem jött s nem jöhetett.

3. A mely községben a vész egyszerre több helyen tör ki s gyorsan terjed, ott a marhák leszúratása már céltalanná válván, ily esetekben s ily helyeken a leszúrt marháért, kárpótlás nem adatik.

4. A mely marha a vész ideje alatt legelőre hajtott, vagy más marhával érintkezett, leszúratása esetében nem kárpótolatik.

5. A kárpótlásnak nincsen helye, ha a marhavész megállapításánál kiténik, hogy a vész azon vidéken nagyobb mérvben terjed, vagy ha a közel pusztaikon és tanyákon, vagy legelőken már vészgyanus, vagy beteg marhák találhatók. Végre

6. azon községben, hol a vész jelentkezése elhárított, kárpótlásra senki sem számíthat.

Árverések. Kolozsvárt a Henzenberger hatyatkához tartozó szőlő a Békásban október 26., novemb. 26. — Kilin Ferencz k. középútcái telke szept. 21., okt. 21. — Ince István hídelvei telke okt. 21., nov. 21. — Kolozsmegyében Trányison, Paskálé Matyáj fekvői szept. 9. — Tordán a Henzi hídelvése árcsökkentés után kiadatik szept. 2. — Dézsen Tóth János Csatanbani fekvői okt. 11. nov. 11. — Felső-Fehérmegyében O. Istvánfalván Józsa László fekvői nov. 28. — M. Széken, M. Bándon Szodos Elek fekvői okt. 21., nov. 29. — B. Szolnokban Entradamban Hersch Erzmán fekvői okt. 4., nov. 4. — Tordamegyében Gerenden Kovács Márton hagyatékfele fekvők okt. 28., nov. 28. Cs. ö. d. S. Sztgyörgyi Jassinger Herman vagyonra felett.

Felhívások. Egy gróf Thoroczkai Miklós és neje által 1863. márcz. 1-jén elfogadott váltó megsemmisítése levén folyamatban, annak tulajdonosa aug 10-kétől számítandó 45 nap alatt magát Kolozsvár törvényszékénél jeleníteni felhívatik. — Ajtai Gábor felhívatik részére kinevezett képviselője Fischer Lajossal szept. 6-ig magát érintkezésbe tenni.

Nyomoztatnak: K. Fejérvári János Lévi; prázsmári Nikolai Irimie és Dregán Györgye.

UJ POSTA.

— Bécsből legújabbán távirják: Általános elterjedt hit, miszerint Salzburgban véd-szövetség kötöttet, mi Dél-Németországba új bátorságot öntött, hol az Ausztria iránti rokonszenv napról napra növekszik. A „Debatte“ a salzburgi találkozást, a béke diadalmának nevezi, s azt hiszi, hogy legközelebbi eredménye egy a két fejedelem által Európához intézett program lesz. Továbbá közel kilátásba van helyezve az osztrák-olasz-francia szövetség is. Egyáltalán minden összefügő hír szerint a találkozás igen kedvezően telt ki, s mindkét császár nyilatkozata fényesen tanusodik erről. Osztrák császár ő Felsége így szolt volna: „Al dom azt a napot, melyen Beust osztrák szolgálatba lépett.“

— Bukarestben a miniszterválság folytatást tart.

— Spanyolországban, legújabb hírek szerint, a felkelők szétverettek. Azonban nagyon szomorúak festik az ottani állapotokat.

— Montenegroban folyvást zavarok vannak; újabb összeesküvés fedeztetett fel, mely az országnak Szerbiával egyesítésére ezelőtt. Több notabilitás, köztük a helytartó köztől általi halálra ítéltettek.

— A mexicói osztrák legio utolsó csapatja, mintegy 800 fő, már utban van hazafelé.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Aug. 24-kén: 5% Metaliques 100 frt 57.30. 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 67. — Kamat 59.90. 1860. Kölcsön 85.20. Bankrészvény 69.20. Hitelintézeti részvény 200 frt 183.20. London 10 ft st. 100 frt 23 3/4, kr 125.10. Ezüst 122.50. Cs. királyi arany 5.96.

Augustus 23-án: Földtehermentési kötvény Magyarországi 70. — Erdélyi 63.75.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

HIVATALOS.

Sz. 1156.

(280)

(1—3)

Hirdetmény.

Az erdélyi kir. országos pénzügy igazgatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az erdélyi pénzügyi legénység száma kiegészítésére alkalmas egyének felvételnek, következő feltételek alatt, és a felvétellel egybekötött előnyök mellett:

- a) a beállónak magyar honpolgársággal kell bírnia;
- b) erős és teljes egészséges testalkatúnak;
- c) nőtlennek, s a menyiben özvegy, gyermektelennek kell lennie;
- d) életkorára nézve, ne legyen tizenkilenc éven alól és harminczan felül. Azok kik a cs. kir. hadsereg valóságos szolgálatjából a katonai elbocsátó levél elérése után, közvetlen vagy mégis egy év lefolyta előtt, a pénzügyi szolgálatba lépnek, azon kedvezményt élvezik, hogy a betöltött harminczöt éves korukig vétethetnek fel;
- e) a felveendőnek inni, olvasni, a számvetés alapelveit, és a hazai vagy abban rokonos nyelveket, de mindenesetre a magyar nyelvet tudnia kell, kivételesen megengedtetett olvasás, írás, és számadás tudatlanokat, a rendszeresített pénzügyi vizgázók létszáma hatádjáráig felvenni;
- f) a felveendőnek, keresztlevéllel és az esetben ha iskolát járt, az utolsó iskolai bizonyítvánnyal, továbbá az iskolából kilepő órai foglalkozásáról, és végre az azelőtti magaviseletéről bizonyítvánnyal kiegészítve, magát kell igazolnia;
- g) a katonakötelezett és a pénzügyi szolgálatban a sorától ért egyéneknek egy feltételes katonamentesség jut részükre, oly formán, hogy azok a pénzügyi szolgálatba lépnek és hadtestükhöz ön akaratjuktól ellen, csak akkor foghatnak behivatni, ha a pénzügyi szolgálatban nélkülözhetők lesznek, vagy a kitöltött négy évi szolgálat idejéig a pénzügyi szolgálatból kilepnek. Azonkívül a katonasághoz beosztott, és a pénzügyi szolgálat idejére onnan elbocsátott pénzügyi szolgálatban a szolgálatidejük alatt testileg szolgálat képtelenné lesznek, a többi szabályszerű bánásmódra igényt tartható pénzügyi szolgálatban hasonló bánásmódban részesülnek.

A pénzügyi szolgálat legénység járandóságai következők:

- aa) bérek a vizgázók nap 26 1/2 krajczár, a felvizgázók nap 35 krajczár, a szemléseknél (Respizient) 61 1/2 krajczár oszt. értékben, azon kívül
- bb) országos pótlékok és helyi pótpénzek, melyek közül az előbbiek, jelenleg rangkülönbség nélkül nap 22 1/2 krajczárjával mérvék; állandóul felvett és feddhetetlenül szolgáló egyéneknek azonkívül még
- cc) érdem pótlékok is adnak, melyek a szemléseknél nap 17 1/2, 15 1/2, és 14 krajczárjával, a felvizgázók nap 12 1/2, 10 1/2 és 8 1/2 krajczárjával, a vizgázók nap 7 1/2, 5 1/2 és 3 krajczárjával o. értékben, vannak meghatározva, ily egyéneknek, kik szolgálatjuk alatt magokat különösen kitüntetik, adhatatik a pótpénz kivételével a magas magyar kir. pénzügyminiszterium által akkor is, ha nincsenek állandóul felvéve.

A határszél örszire kirendelt legénység kap ezen kívül még

- dd) külön helyi pótpénzt (Kordonszulage) legfőleg nap 10 1/2 krajczárjával; továbbá a legénység
- ee) ruházati adalékot is élvez, mely jelenleg évi 31 frt 50 kr o. é. van kiszabva kap ezenkívül
- ff) természetbeni szállást butorokkal együtt, vagy ezek hiányában a rendszeresített kárpótlásokat;
- gg) továbbá élejezési járadékot s még pedig a szemléseknél 56 krajczárt, a felvizgázók 39 krajczárt, és a vizgázók 33 krajczárt o. é. napjára; ha szolgálatban és előőrségen kívül, külső szolgálatban kell meghálnia, és
- hh) elfogási jutalékot az elített jövedék áthágásokért befizetett vagyon büntetéseként: végre
- ii) fogbért (Taglia) 8 ft 40 kr o. é. az elfogott rablók és katonaszköke vényekért.

A pénzügyi szolgálat testületbeni felvétel, rendszeren mint vizgázó, és négy évre történik, a pénzügyi hatóságnak azon fenntartott jogával, hogy a felvett egyént az első év folyamán a szolgálatból elbocsátassa.

A négy év eltelté után megszűnik a felvált szolgálati viszony, és szabadságában áll, úgy a legénység, a pénzügyi szolgálatból kilepni, valamint a pénzügyi hatóságnak, őt a szolgálatból elbocsátani; de ha ezen esetben a legénység állandóul felvételt kívánkoznék, a pénzügyi szolgálatba, az állandó felvételt megengedtetik azon feltétel alatt, ha a legénység szolgálatja által magát arra érdemessé tette, hogy az ő szolgálatban megmaradása célszerűnek mutatkozik; az állandó felvétele esetében a legénység részére azon általános kedvezmények jutnak, melyekhez a véglegesen alkalmazott államszolgálatnak igénye van.

Katonai alisztek, kik tökéletesen alkalmasok és egy egész hadszegődést dicsegettel kiszolgálták, a pénzügyi szolgálatba mint felvizgázók vétethetnek fel, de ezek tartoznak legfőleg egy év alatt a megrendelt vizsgát letenni.

A jövedéki szolgálatban és az irodákban állomások betöltése alkalmával különös tekintet fog vétetni a pénzügyi szolgálatban tett szolgálatra, egyébiránt a pénzügyi szolgálatban már ezen testületben is elegendő kilátások lesz az előmenetelre.

A felvétel a szombati, brassói, kolozsvári, beszteterei, m. vásárhelyi és szászvárosi k. pénzügyi felügyelőségeknek, továbbá a bátszegi, kézdi-vásárhelyi, gy. szent-miklósi pénzügyi szolgálati parancsnokságoknál történik, a hol a kérelmezőknek magukat jeleníteniük kell.

N. Szében, augusztus 9-én 1867.

Az erdélyi kir. országos pénzügy igazgatóságtól.

NEM HIVATALOS

BEIMEL és HERZ

Pesten országút 3 sz.

Ajánlják 11 év óta fennálló Apolló-szappan főraktárakat, mely f. é. augusztus 15-ke óta az elhírhedett

Apolló-gyertya

minden nemeinek főraktárával van összekötve, s számos megrendelést kérve, pontos és legszorgalmasab szolgálatról kezdeskednek.

BEIMEL és HERZ

Pest, országút 3 sz.

FERNER MELL-SZÖRP

(weiser Brust-Syrup)

több egészségügyi hatóságok s tisztí főorvosok által igazolva, mindennemű idült köhögések, mellfájások, nátház, elvált rekedtség, torokbántalmak s tüdő-elnyalkasodás ellen eddig még kielégítő siker nélkül soha nem használtatott! — Ezen szörp mindjárt az első használatnál feltűnőleg jótékonyan hat, — különösen görcsös köhögés és számarhurtnál; elősegíti a nehézség és megaludt nyálkakiköpést, a gége-ingert azonnal enyhíti, s rövid idő alatt eltávolítja minden, — még az oly heves és gonosz aszkórhögést is, s a vérhányást.

Egy nagy üveg 1 frt 25 kr. o. é. Egy nagy üveg 1 frt 25 kr. o. é.

„kisebb „ — „ 80 kr. o. é. „kisebb „ — „ 80 kr. o. é.

Kapható: Kolozsvárt BINDER K. (ezelőtt Ritter) gyógyszer-tárában belmonostor-utczában a redoute során.

O v á s !!

már 35 év óta a legjobb hírtelnek örvendő a jeles tulajdonságai miatt nagyon híres

Fernolendt Ferencz-féle

bécsi-vitriol nélküli csizma fénymaz,

és ezért bel- és külföldön ezen készítmény általános elismert jelenségéért többen (és ezek közt volt könyvezet, ki magát Fernolendt Ferencz öccsének nevezi) azon meggondolatlan eszmére jöttek, hogy magokat idegen tollakkal felkésztve „bécsi fénymaz“ néven az enyémhez hasonló vigyete alatt egy sokkal rosszabb készítményt terjesztessenek. Azért én

FERNOLENDT ISTVÁN

hirdetem és tudatom, hogy még nagybátyám életében 22 évig veztettem a gyártást, kezelést, és hogy boldogult bátyámnak Fernolendt Ferencznek egyetlen és törvényes örököse én vagyok, és mint ilyen egyedül bírom a „bécsi fénymaz“ gyártásának titkát, mely fénymaz nem szárad, hanem jóságja mellett 4—5 évig egyenlő lágyan és irrisen megmarad. Ennélfogva intem a nagy érdemű közönséget és t. kereskedő urakat ismételten és különösen, miszerint ne engedjék magokat csaláktól rossz készítménnyel, rászedni valaminél a börtör rosz vegyítékekkel bemázoltatni.

Az én törvényes bejegyzett cégem

ELŐBB Fernolendt Ferencz MOST István

Gyárom van: Bécs, Landstrasse Hauptstrasse No 74. most Stadt Schulerstrasse No 21. Gyári-raktárom: ezelőtt Grünangergasse No 8. most Stadt Schulerstrasse No 21.

Bécs, aug. 1. 1867.

STEIN JÁNOS könyvkereskedésében kapható:

Dr. Dillnberger Emil. Gyógyászati Vény-Zsebkönyv, a bel- és kül-betegségekre, valamint a szem-, fül-, és bőr-bajokra nézve a bécsi iskola szerint.

Magyarította id. Purjesz Zsigmond. Ára 1 frt 60 kr.

Fénykép-Albumok

papir, vászon és bőrkötésben 80 krtól 10 frtig.

Nagyobb, ugynevezett Cabinet fényképekhez 50 képre 8 frtől — 12 frtig.

Kossuth Lajos arczképe

élet nagyságban 2 frt.

KOSSUTH LAJOS

jól talált arczképe. Ára 10 kr.

Kárpitpapír (Tapetten) minták

nagy mennyiségben több mint 600 különböző színben és rajzban kaphatók választás végett kisebb s nagyobb szobák bekárpítozására. Raktárt nem lehetvén ily nagy terjedelmű cikkből tartani, a gyárral kötött szerződésmentől fogva minden megrendelés az itt levő minták szerint, az eredeti nyomtatott árjegyzékben foglalt gyári árak biztosítása mellett, a leggyorsabban eszközölhető.

Befőttes és más üvegekre a drága Lantorna helyett a tartósabb, czélszerűbb, tisztább és sokkal olcsóbb

pergament papír

jött használatba.

Kapható kisebb és nagyobb darabokban 8, 10 krért.

Kolozsvárt STEIN JÁNOS papirkereskedésében.

Egy gazdatiszt állomást keres

nős család nélküli, jó bizonyítványokkal ellátott. Értekezni, vagy levelet elfogad ezen lap kiadó hivatalánál.

Három darab szántóföld

a kolozsvári határon a legjobb helyen és trágyás, kisebb és nagyobb

eladó.

Értekezhetni hídelvén 326 számú házban, a tulajdonossal.

Szüleket érdeklő.

Hosszu időt igénybe vett szorgos tanulmányozásomnak sikerült a Gilszta betegségeknek, mely a gyermekek sorából oly tömérdek áldozatot ad a sírnak, az általam feltalált

„Gilszta csokoládéban“

tökéletes gyógyszert állítani elő. Használati módja a szeletek göngyölein olvasható.

Kapható Pesten: Török József gyógytára és A. Thallmeier és társa kereskedésében, Kolozsvárt: Somlyai László fűszerkereskedésében, s ezen kívül számos bizonylatokat tartalmazó könyveinkben jegyzett f. bizományosimnál.

Ára egy darabnak 20 kr. nálam helyben 6 darab 1 frt.

Megrendelhető posta-után-vétellel az egész birodalomban.

KRÖCZER ÁGOSTON s. k. gyógyszerész Tokajban.

Haszonbér vagy eladás.

N. Enyed és Tóvis közt M. Belden 30, innen egy órára Kis-Solymoson 27 hold mivel birtok, belső telkekkel, több évre haszonbérbe ki, vagy örök áron is eladó. Értekezhetni M. Belden t. Horváth Józseffel személyesen, vagy bérmentett levéllel.

Villám háritóit

Kastélyok, nyárilakok, majorok, városi és falusi házirtókoshok!

Építmények, kamrák, raktárak stb. villámcsapástól megőrzésére mely tűztelellettel ajánlja alórt építész és technikai tekintélyek által legjobbnak elismert és utólrhetlen

cs. kir. szabadalmazott isolált (elszigetelt) vezetőt, és szabad részsodronnyal, melyek egyszerűsített és szilárd alkotuk által minden eddigi villámháritóit messze felülmúltak és a legutányosb árakon állítja elő BRÜLL ANTAL gyára. Bécs, Alsergrund, No. 6. Árjegyzékek kívánatra ingyen.

(9—12)

(277)

(2—3)

(196)

Nyomatott az ev. ref. fűtanoda bettivel (Bel-farkasutca 74. sz.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.